

Sabima kartleggingsnotat 32-2025

Moseklubbens aktiviteter i 2025

Av: Torbjørn Høitomt og John Gunnar Brynjulvsrud

De fleste deltakerne på kartleggingskurs på Dokka i oktober 2025. Foto: Torbjørn Høitomt

Referater fra Moseklubbens ekskursjoner og kurs i 2025

Emneord: Moser, kurs, kartlegging, skog

Moseklubben har hatt to større arrangementer i 2025. Vi har forsøkt på noe mer kursrettet virksomhet for å nå et litt bredere publikum enn tidligere. Dette har vist seg å være et bra trekk, da vi har klart å trekke flere unge til aktivitetene våre. Det virker samtidig som deltakerne med lang fartstid også trives med et mer kursrettet opplegg der de får et noe større ansvar for formidling enn på tradisjonelle kartleggingsturer. I årene som kommer ønsker vi å veksle på å arrangere kurs og mer klassiske kartleggingsturer. Vi mener det er behov for begge deler, men vi innser at vi har hatt et noe lavt fokus på formidling og opplæring gjennom kurs de senere år.

I 2025 ble det arrangert en vårtur til Bø i Telemark. Dette ble organisert som et levermosekurs. Høstturen gikk til Dokka i Nordre Land kommune. Her ble det organisert et kartleggings-/artsbestemmelseskurs i skog. Begge turene var fullt egnet.

Levermosekurs i Bø i Telemark

Kurset ble gjennomført med base på lab på USN Campus Bø. Temaet for vårturen var levermoser, og var lagt opp som et kurs med en blanding av felt på dagen og labarbeid på kvelden. Moser ble samlet inn, mye ble bestemt i felt, og en god del ble bestemt på lab i ettertid.

Det var mange kursdeltakere og derfor var vi også tre kursledere denne gangen. Feltaktivitetene ble i hovedsak fordelt på tre grupper, og gjennomført i områder i Midt-Telemark. Én gruppe hadde en tur til Grenland. Den siste dagen var vi samlet og kikket på kjente sjeldenheter i nærområdet.

Labarbeidet ble gjennomført med en blanding av selvstendig arbeid med veiledning, samt felles gjennomganger. Kursdeltakerne fikk mulighet til å kjøpe norsk levermosenøkkel skrevet av Kristian Hassel og Torbjørn Høitomt til trykkekostnad.

Ved tidligere kurs/ekskursjoner har vi som oftest vært drøyt 20 deltakere. Vi merker en ganske stor forskjell i forhold til 30 deltakere som var med denne gangen. I tillegg til at det blir veldig mye veiledning, og at det er vanskelig å følge opp alle deltakerne godt nok, er det også en del utfordringer med logistikk og parkeringsplasser, kontakt med grunneiere osv. For øvrig har vi kun fått gode tilbakemeldinger.

Kartlegging og innlegging i Artsobservasjoner var ikke hovedfokus på dette kurset, men det er likevel lagt inn en del funn i etterkant. Så langt er 113 poster lagt inn fordelt på 104 arter i Midt-Telemark. I tillegg var en gruppe en dag i Grenland. Blant de mest interessante funnene var ny lokalitet med stjernekrype (EN) og oppdatering av lokalitet med oreblæremose (EN). Denne ble påvist på to trær i år.

Figur 1: Deltakere kikker på rotekoppmose på Nesodden i Gvarv. Foto: J.G. Brynjulvsrud

Kartleggingskurs i skog på Dokka i Nordre Land

Kurset ble gjennomført med base på Lands Museum på Dokka. Dette er et bygdemuseum med gode fasiliteter for å rigge lab. Deltakerne ble innlosjert i campinghytter og på hotell.

Hovedfokus på kurset var analyser av store prøveflater i skog. Deltakerne ble delt inn i grupper på fire + en gruppeleder og et antall ruter med radius ti meter ble undersøkt. Alle moser ble forsøkt funnet. Noe ble bestemt i felt, mens resten ble tatt med inn på lab. Alle gruppene hadde med en isoporplate med nåler der alle mosene fra de ulike rutene kunne festes opp når de ble bestemt. Da var det lett å

gå tilbake å se på artene/sammenligne med noe man senere fant. Det ble også en felles gjennomgang av alle artene i felt der plata ble brukt aktivt. Deltakerne jobbet også selvstending med innsamling av moser før feltgjennomgangen. Vi endte opp med mellom 30 og 70 arter i rutene vi kartla.

På lab satt deltakerne gruppevis og alle gruppene hadde minst to sett luper/mikroskop. Det ble arbeidet veldig godt på gruppene under kyndig ledelse av gruppelederene John Gunnar Brynjulvsrud, Torbjørn Høitomt, Kristian Hassel, Perry G. Larsen og Svein Olav Drangeid. Vi er veldig heldig i Norge som har så mange personer med solid mosekompetanse som år etter år stiller opp og deler av sin kunnskap.

Vi har fått gode tilbakemeldinger på opplegget og vi ser at rene kurs, slik som dette, er nyttige supplement til mer tradisjonelle kartleggingsturer. Bruk av plate i felt (og inne) for organisering av arter fungerte veldig bra. Det ble brukt en type hard isolasjonsplast som ikke «røyter» mikroplast og som kan brukes om og om igjen og i regnvær.

Kartlegging og innlegging i Artsobservasjoner var ikke hovedfokus på dette kurset, men det er likevel lagt inn en del funn i etterkant. 244 funn fordelt på 131 arter er foreløpig lagt inn. Dette inkluderer to sårbare arter, torvflik (VU) og grassigd (VU). Disse ble funnet på en tur på rikmyr siste dagen før samlingen ble avsluttet.